

Dàn ý phân tích Bài thơ về tiểu đội xe không kính - Phạm Tiến Duật

Lập dàn ý đề văn phân tích tác phẩm Bài thơ về tiểu đội xe không kính của Phạm Tiến Duật : dàn bài chi tiết và bài văn mẫu tham khảo.

Dàn ý chi tiết

I. Mở bài: Giới thiệu về tác giả, tác phẩm

- Phạm Tiến Duật là nhà thơ được rèn luyện, trưởng thành trong cuộc kháng chiến chống Mỹ gian khổ và oanh liệt của dân tộc.

- Bài thơ về tiểu đội xe không kính được sáng tác năm 1969 khi cuộc kháng chiến chống Mỹ đang diễn ra ác liệt, khắc họa hình ảnh độc đáo của những chiếc xe không kính làm nổi bật hình ảnh những người lính lái xe ở Trường Sơn trong thời kì chống Mỹ với tư thế, tinh thần hiên ngang bất khuất.

II. Thân bài: Phân tích bài thơ

1. Hình ảnh những chiếc xe không kính

- Hình ảnh những chiếc xe không kính được tác giả miêu tả trần trụi, chân thực

Không có kính không phải vì xe không có kính

Bom giạt bom rung kính vỡ đi rồi

-> Đó là những chiếc xe vận tải chở hàng hóa, đạn dược ra mặt trận, bị máy bay Mỹ bắn phá, kính xe vỡ hết.

- Động từ “giạt”, “rung” cùng với từ “bom” được nhấn mạnh hai lần càng làm tăng sự khốc liệt của chiến tranh

=> Hai câu thơ đầu giải thích nguyên nhân đồng thời phản ánh mức độ khốc liệt của chiến tranh.

2. Hình ảnh người lính lái xe

- Hình ảnh người lính lái xe với tư thế hiên ngang, ngang tàng dù thiếu đi những phương tiện chiến đấu tối thiểu:

Ung dung buồng lái ta ngồi,

Nhìn đất, nhìn trời, nhìn thẳng.

Dàn ý phân tích Bài thơ về tiểu đội xe không kính - Phạm Tiến Duật

-> Tính từ ung dung đặt ở đầu câu nhấn mạnh tư thế chủ động, coi thường mọi khó khăn, nguy hiểm của các chiến sĩ lái xe.

- Người lái xe bộc lộ những phẩm chất cao đẹp, sức mạnh lớn lao đặc biệt là sự dũng cảm, hiên ngang của họ.

- Những khó khăn gian khổ như tăng lên gấp bội vì xe không có kính: *gió vào xoa mắt đắng, Bụi phun tóc trắng như người già, Mưa tuôn mưa xối như ngoài trời...* nhưng không làm giảm ý chí và quyết tâm của các chiến sĩ lái xe.

a, Tư thế hiên ngang, tinh thần lạc quan tích cực coi thường hiểm nguy

- Hình ảnh những chiếc xe không kính độc đáo là hình ảnh tươi đẹp của người lính lái xe Trường Sơn

+ Họ là chủ nhân của những chiếc xe không kính độc đáo

+ Họ với tư thế hiên ngang “nhìn đất, nhìn trời, nhìn thẳng” vượt qua mọi khó khăn thiếu thốn về vật chất

+ Họ phải đối mặt với hiểm nguy “gió vào xoa mắt đắng”, “đột ngột cánh chim”...

+ Hiện thực khốc liệt nhưng người lính cảm nhận và thể hiện bằng sự ngang tàng, trẻ trung, lãng mạn

- Họ tự tin, hiên ngang đối diện với gian khó lửa chiến tranh

- Giọng nói ngang tàng, bất chấp hiểm nguy thể hiện rõ trong cấu trúc “không có... ừ thì” cứng cỏi, biến khó khăn thành điều thú vị

→ Khó khăn, nguy hiểm, thiếu thốn không làm nhụt chí người lính lái xe Trường Sơn. Ngược lại, ở họ là bản lĩnh, nghị lực phi thường hơn.

b, Tâm hồn sôi nổi của tuổi trẻ, của tình đồng chí, đồng đội sâu sắc

- Những người lính lái xe hóm hỉnh, tươi vui "*chưa cần rửa phì phèo châm điếu thuốc/ Nhìn nhau mặt lấm cười ha ha*"

- Họ hồn nhiên, tếu táo và ấm áp trong tình đồng đội, đồng chí. Tình đồng đội thắm thiết, thiêng liêng là sợi dây vô hình nối kết mọi người trong hoàn cảnh hiểm nguy, kề cận cái chết

- Chiến tranh có khốc liệt thì những người lính lái xe vẫn đoàn kết hợp nhất thành “tiểu đội xe không kính” cùng nhau chiến đấu.

Dàn ý phân tích Bài thơ về tiểu đội xe không kính - Phạm Tiến Duật

- Điệp từ “lại đi” khẳng định đoàn xe sẽ không ngừng tiến tới đi tiếp con đường gian khổ phía trước.

c, Ý chí chiến đấu vì miền Nam, thống nhất đất nước

- Bài thơ khép lại với bốn câu thơ thể hiện ý chí sắt đá của những người lính

- Miền Nam chính là động lực mạnh mẽ nhất, sâu xa nhất tạo nên sức mạnh phi thường của người lính cách mạng

- Với biện pháp liệt kê, điệp từ “không có” diễn tả mức độ khốc liệt ngang càng tăng của chiến trường

- Đối lập với những cái “không có” chỉ cần “có một trái tim” đã làm nổi bật sức mạnh, ý chí ngoan cường của người lính lái xe.

- Hình ảnh trái tim là một hoán dụ nghệ thuật đẹp đẽ và đầy sáng tạo, khẳng định phẩm chất cao quý của các chiến sĩ lái xe trên đường ra tiền tuyến lớn. Các anh xứng đáng với truyền thống anh hùng bất khuất của dân tộc Việt Nam; tiêu biểu cho chủ nghĩa yêu nước của thế hệ thời đánh Mỹ.

III. Kết bài

- *Bài thơ về Tiểu đội xe không kính* của Phạm Tiến Duật là tác phẩm đậm chất trữ tình cách mạng. Nhà thơ đã khắc hoạ hình ảnh các chiến sĩ lái xe Trường Sơn bằng tình cảm mến yêu và cảm phục chân thành.

- Vẻ đẹp của người lính lái xe và hình tượng những chiếc xe không kính trong bom đạn khốc liệt nói lên phẩm chất cao đẹp của thế hệ trẻ trong kháng chiến chống Mỹ.

» *Tham khảo thêm: [Top 4 bài văn hay phân tích Bài thơ về tiểu đội xe không kính](#)*

Bài văn tham khảo phân tích Bài thơ về tiểu đội xe không kính của Phạm Tiến Duật

Những năm tháng chống Mỹ hào hùng của dân tộc đã để lại biết bao hồi ức và những dấu ấn khó phai mờ. Hình ảnh những cô gái thanh niên xung phong, anh bộ đội cụ Hồ là một trong những hình ảnh đẹp nhất, lãng mạn và anh hùng nhất trong kháng chiến. “*Bài thơ về tiểu đội xe không kính*” chính là một trong những minh chứng tiêu biểu cho nét tinh nghịch cũng như tinh thần bất khuất, hiên ngang hào hùng của người chiến sĩ.

Dàn ý phân tích Bài thơ về tiểu đội xe không kính - Phạm Tiến Duật

Với phong cách thơ tự do phóng khoáng, “*Bài thơ về tiểu đội xe không kính*” là một bài thơ đặc sắc, tiêu biểu cho phong cách thơ Phạm Tiến Duật. Đây cũng là bài thơ nằm trong chùm thơ được giải nhất cuộc thi thơ báo Văn nghệ năm 1969 - 1970.

Mở đầu bài thơ là một hình ảnh hết sức cụ thể, chân thực và độc đáo:

Không có kính không phải vì xe không có kính

Bom giạt bom rung kính vỡ đi rồi

Chỉ với hai câu thơ như hai nét chấm phá đã khiến cho người đọc hình dung được bức tranh ác liệt, tàn khốc của chiến tranh. Những chiếc xe vốn có kính, đã có kính nhưng vì “bom giạt bom rung” cho nên “kính vỡ đi rồi”. Chiến tranh với những mưa bom bão đạn đã tàn phá những chiếc xe, làm cho chúng biến dạng, méo mó khiến cho chúng trở nên khác thường. Kì dị và độc đáo chính là những tính từ miêu tả chính xác cho những chiếc xe như vậy. Và có thể thấy rằng, lời giải thích rất thật thà, đơn giản nhưng lại chứa đựng một hiện thực sâu sắc.

Không có kính, tưởng chừng như thiếu thốn, tưởng chừng như vất vả nhưng ở đây những chiến sĩ lái xe lại không hề bị quan. Họ biến hình ảnh chiếc xe không kính không bình thường thành cái bình thường và biến cái thiếu thốn, khó khăn thành điều thú vị. Chính vì thế mà người đọc bắt gặp ở đây những nét tinh nghịch và lạc quan của người lính:

Ung dung buồng lái ta ngồi,

Nhìn đất, nhìn trời nhìn thẳng

Hai từ “ung dung” đảo lên đầu câu cho thấy tư thế hiên ngang, có thể làm chủ được tay lái, làm chủ được con đường phía trước của người lính lái xe. Không những thế, đại từ “ta” vừa là chỉ người lái xe, vừa là đại diện cho nhiều người, cho một đất nước trong tư thế sẵn sàng chiến đấu để giành lại độc lập, tự do và hòa bình. Với tâm thế này, thì phía trước là trời đất bao la, rộng lớn hay phía trước là những khó khăn vất vả thì người chiến sĩ vẫn tự tin tiến về phía trước, quân dân ta vẫn hùng mạnh bước tới.

Nhìn đất nhìn trời, người lính lái xe còn:

Nhìn thấy gió vào xoa mắt đắng

Thấy con đường chạy thẳng vào tim

Thấy sao trời và đột ngột cánh chim

Như sa như ùa vào buồng lái.

Dàn ý phân tích Bài thơ về tiểu đội xe không kính - Phạm Tiến Duật

Thật là điều vô lý nhưng lại rất hợp lý, bởi lẽ xe không có kính, mọi cảnh vật rất tự nhiên và chân thực. Ngay cả gió cũng có thể “nhìn thấy”, còn sao trời, cánh chim thì “như sa, như ùa vào buồng lái”. Từ “nhìn” cũng không chỉ đơn thuần là thị giác nữa mà đó còn cảm nhận, tình cảm: “Thấy con đường chạy thẳng vào tim”. Có lẽ trong lòng người chiến sỹ đang có một ý chí quyết tâm cao độ nên mới cảm nhận được sự tinh tế cũng như nhận ra những hiểm nguy phía trước, vẫn cố gắng kiên cường để vượt qua. Một không gian bao la, rộng lớn như bao trùm lên phía trước.

Nếu đoạn thơ trên nói đến những hình ảnh đẹp thì đoạn thơ tiếp theo sau lại nói về những vất vả, thiếu thốn của người lính lái xe. Song, dù ở bất kì hoàn cảnh nào thì các anh vẫn luôn nở nụ cười lạc quan, hóm hỉnh đầy chất lính:

Không có kính ừ thì có bụi

Bụi phun tóc trắng như người già

Chưa cần rửa phì phèo châm điếu thuốc

Nhìn nhau mặt lấm cười ha ha

Không có kính ừ thì ướt áo

Mưa tuôn mưa xối như ngoài trời

Chưa cần rửa, lái trăm cây số nữa

Mưa ngừng gió lùa khô mau thôi.

Gió bụi của hiện thực và cũng là những gian khổ, thử thách mà các chiến sỹ lái xe phải vượt qua trên suốt chặng đường ra mặt trận. Qua chặng đường đầy gió bụi, mái tóc xanh của các chàng trai có sự thay đổi đáng sợ: “Bụi phun tóc trắng như người già”. Thế nhưng các anh vẫn rất lạc quan, yêu đời và hóm hỉnh: “Nhìn nhau mặt lấm cười ha ha”.

Trời nắng thì bụi. Trời mưa thì ướt sũng “như ngoài trời”, “Mưa tuôn mưa xối” thẳng vào người vì buồng lái đâu có kính che chắn gì nữa. Vậy là trên suốt chặng đường dài, người lính đã phải nếm trải đủ mùi gian khổ: gió bụi, mưa rừng. Mặc dù vượt hết khó khăn này lại tới khó khăn kia nhưng người lính vẫn ngang tàng, phơi phới lạc quan: “Chưa cần rửa, lái trăm cây số nữa/ Mưa ngừng gió lùa khô mau thôi”. Điệp từ “chưa cần” đã cho thấy cái “ngông”, cái bất cần đời của anh lính bộ đội cụ Hồ. Những gió, những bụi chỉ là những cái khó khăn vụn vặt, cho nên các anh chẳng hề quan tâm. Thiên nhiên có khắc nghiệt, chiến tranh có tàn khốc thì cũng không làm chùn bước, ý chí của người lính cách mạng.

Dàn ý phân tích Bài thơ về tiểu đội xe không kính - Phạm Tiến Duật

Và trong cuộc chiến tranh đầy gian lao, thử thách ấy, tình cảm đồng chí, đồng đội lại càng trở nên gắn bó và gần gũi với nhau hơn:

Những chiếc xe từ trong bom rơi

Đã về đây họp thành tiểu đội

Gặp bạn bè suốt dọc đường đi tới

Bắt tay nhau qua cửa kính vỡ rồi

Qua bao bom đạn, từ khắp các ngã đường, những chiếc xe đã cùng về một nơi tụ hội để kể cho nhau nghe những chặng đường mà mình đã đi qua. Hình ảnh “bắt tay nhau qua cửa kính vỡ rồi” đã cho thấy tinh thần đoàn kết, gắn bó với nhau của các chiến sĩ lái xe. Đó cũng chính là tinh thần của toàn dân ta, cùng nhau vượt qua những khốn khó gian lao để tiến bước đi đến thành công.

Những tình cảm ấy đã làm thành sức mạnh, giúp cho những người lính trở nên mạnh mẽ và lạc quan hơn. Chiến tranh vì thế cũng bớt thảm khốc, bớt ảm đạm hơn.

Không có kính rồi xe không có đèn

Không có mui xe thùng xe có xước

Xe vẫn chạy vì miền Nam phía trước

Chỉ cần trong xe có một trái tim.

Một lần, sự tàn khốc của chiến tranh lại được Phạm Tiến Duật nhắc đến thông qua những chi tiết như xe “không kính, không đèn, không mui, thùng xe có xước”. Nhưng dù chiến tranh có tàn khốc đến mấy thì ý chí và sự nỗ lực vì miền Nam vẫn không ngừng nghỉ. Hình ảnh “trái tim” chính là một hình ảnh đẹp. Nó tượng trưng cho lý tưởng chiến thắng, thống nhất nước nhà. Những chiếc xe ngày đêm băng qua mọi nẻo đường, tất cả chỉ nhằm giúp sức cho miền Nam toàn thắng.

Với hình ảnh người chiến sĩ vận tải kiên cường, hùng dũng và đầy lạc quan, hóm hỉnh, “*Bài thơ về tiểu đội xe không kính*” đã để lại những ấn tượng sâu sắc trong lòng người đọc. Và cái kết tinh đẹp nhất trong bài thơ ấy chính là tình đồng chí gắn bó và tình yêu Tổ quốc thiêng liêng.

Tham khảo thêm những bài văn hay lớp 9 trong tuyển tập [Văn mẫu 9](#) được Đọc Tài Liệu sưu tầm và tuyển chọn giúp các em rèn luyện kỹ năng làm văn.

Dàn ý phân tích Bài thơ về tiểu đội xe không kính - Phạm Tiến Duật